CZĘŚĆ XLI — № 32. ROK 21 — (1850.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI, Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{2}{14}$ MAJA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{1}{13}$ MAJA.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski, z dnia 25 Kwietnia, mianowani: pułkownik pułku Sumskiego huzarów, *Friedriks 3*, Dowódzcą 2 brygady kozaków linjowych Syberyjskich, na miejsce pułkownika *Kuźmińskiego*, który zalicza się do Orenburskiego wojska kozaków; — Dowódzca 2 brygady 14 dywizyi pieszej, dowodzącym dywizyą rezerwową 5 korpusu piechoty, na miejsce Jenerał-porucznika Siemiczowa; — Dowódzca 1 brygady 2 dywizyi pieszej, Jenerał-major *Lipski*, mianowany dowodzącym 2 brygadą 14 dywizyi pieszej; — Dowódzca pułku grenadyerów Generalissimusa Xięcia Suworowa, Jenerał-major baron *Uxkull-von-Hildenbandt 1*, mianowany Dowódzcą 1 brygady 2 dywizyi pieszej; — Dowódzca lekkiej № 1 bateryi konnej artylleryi gwardyi, pułkownik *Knorring 3*, mianowany dowodzącym 2 dywizyą konnej artylleryi, z pozostaniem w artylleryi gwardyjskiej.

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Marynarki, z dnia 23 Kwietnia, za odznaczającą się służbę, zostali podniesieni do rang: J e n e r a ł - p o r u c z n i k a, Jenerał-majorowie: Dowódzca 2 brygady łasztowych ekwipażów morza Baltyckiego *Goleniszczew* i mianowany Członkiem Rady Intendentury Morskiej; *Metaxa*, z pozostaniem Członkiem Rady Intendentury floty morza Czarnego; — K a p i t a n a 1 r a n g i, kapitanowie 2 rangi: z 28 ekwipażu floty, Dowódzca fregaty Midia, *Riumin;* z 42 ekw. Dowódzca fregaty Brailow, *von Spitzberg 2;* z 44, Dowódzca fregaty Kowarnaja, *Leontjew 1;* Dowódzca 39 ekwipażu i okrętu Gawriił, *Jurkowski;* z 40 ekwip. Dowódzca fregaty Messembria, *Zorin;* wszyscy pięciu z zachowaniem dotychczasowych dowództw. — Jenerał-major korpusu Sterników *Matiuszkin*, Vice-Dyrektor Departamentu lasów okrętowych, mianowany Dyrektorem tegoż Departamentu.

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski, w Wydziale Wojskowo-Cywilnym, z d. 23 Kwietnia, zostają podniesieni, za odznaczającą się służbę, do rangi R z e c z y w i s t e g o R a d z c y S t a n u, Radzcy Stanu: Konsultant Kliniki Chirurgicznej Cesarskiej Medyczno-Chirurgicznej Akademii, Akademik i Professor Wysłużony *Salomon*, i Professor Zwyczajny tejże Akademii, Główny Doktor Drugiego Petersburskiego lazaretu wojsk lądowych, *Mianowski*.

— Na przedstawienie Głównozarządzającego Wydziałem Dróg Komunikacyj i Budów Publicznych, mianowani zostali przez N. Cesarza kawalerami orderów: O r ł a B i a ł e g o, Dyrektor Departamentu robot artystycznych, Jenerał-porucznik *Röhrberg;* — Ś w. A n n y 1 k l a s s y z k o r o n ą, Członek Rady Głównego Zarządu Wydziału Dróg Kom. i Budów publ., Rzeczywisty Radzca Stanu *Awerkjew;* — Ś w. A n n y 1 k l a s s y, Członek tejże Rady i Dyrektor Departamentu Gospodarczego, Rzeczywisty Radzca Stanu *Bezkorowajnyj;* — Ś w. S t a n i s ł a w a 1 k l a s s y, Vice-Dyrektor Departamentu projektów i wyrachowań, Jenerał-major *Krol*. — Członek Rady tego ostatniego Departamentu, pułkownik *Rennenkampf*, został Najłaskawiej podniesiony do rangi Jenerał-majora.

— Naczelnik Oddziału Kancellaryi Ministerstwa Marynarki, Radzca Stanu *Grigorow*, mianowany Vice-Dyrektorem Departamentu lasów okrętowych.

— N. Cesarz Jmć, w d. 11 Marca b. r., raczył zatwierdzić przedstawienie Najśw. Rządz. Synodu treści następującej: 1) Z Ryzskiego Wikaryatu, należącego do eparchii Pskowskiej, utworzyć oddzielną, samoistną eparchiją, datującą od 1 Lipca 1850 roku. 2) Katedrę biskupią wyzna-

czyć w mieście Rydze, pod nazwaniem Ryzskiej i Mitawskiej. 3) Eparchiją tę zaliczyć do klassy 2 i naznaczyć jej miejsce w porządku hierarchicznym po eparchii Warszawskiej. 4) Z powodu ustanowienia tym sposobem Konsystorza w Rydze, zwinąć istnący tam Zarząd duchowny i akta jego oddać do Konsystorza. 5) Urządzoną w Rydze za Najwyższym rozkazem z roku 1846 Szkołę duchowną przemianować na Ryzskie Seminarium. 6) Biskup eparchii Pskowskiej, z powodu odejścia od takowej należących do teraźniejszego Ryzskiego Wikaryatu cerkwi, ma się mianować Biskupem Pskowskim i Porchowskim, i takowa eparchija, do dalszego rozkazu, ma być polecona zarządowi Biskupa Ryzskiego. 7) Dotychczasowy Wikary Ryzski, Biskup *Platon*, zostaje mianowany eparchijalnym Biskupem nowo-ustanowionej eparchii.

— *Ukaz* Cesarski *do P. Ministra Skarbu z dnia 15 Marca 1850.*

«Stosownie do przedstawienia waszego, upoważniam was, iżbyście, na zasadzie Ukazu Rządzącego Senatu 10 Sierpnia 1849 roku, zabrali się do wypuszczenia w obieg XXIV seryi biletów Skarbu Państwa na trzy miljony rubli srebrem, z naznaczeniem biegu procentów od nich z dnia 1 Kwietnia 1850 roku; o czém macie uczynić należyte rozporządzenie i donieść Rządzącemu Senatowi.»

— N. Cesarz Jmć, w dniu 13 Marca b. r., raczył zatwierdzić następujące przedstawienie Ministra Narodowego Oświecenia: nie zmieniając ani planu nauk Filozoficznego Fakultetu w Uniwersytecie Dorpatskim, ani examinowych tablic, Fakultet takowy ma być rozdzielony na dwa oddzielne, w następnym składzie: *Fakultet Historyczno-Filologiczny:* Filozofija teoretyczna i praktyczna, krasomóstwo, filologija starożytna klassyczna, estetyka i historya Sztuk, historya literatury, starożytno-klassyczna filologija i pedagogika, Ruski język i literatura, nauki statystyczne i geograficzne, nauki historyczne, nauki kameralne, finansowe i handlowe. *Fakultet Fizyczno-Matematyczny:* Matematyka czysta, Matematyka stosowana, nauki astronomiczne, Fizyka teoretyczna i doświadczalna, chymija teoretyczna i doświadczalna, botanika, mineralogija, zoologija i anatomija porównawcza, ekonomija i technologija. Przy takowym rozdziale mają być jak dotąd wybierani dwaj dziekani: jeden *Fakultetu Historyczno-Filologicznego*, drugi *Fizyczno-Matematycznego*.

— W skutek wstawienia się P. Wileńskiego Wojennego, Grodzieńskiego, Mińskiego i Kowieńskiego Jeneral-Gubernatora, P. Minister Spraw Wewnętrznych, z mocy służącego mu prawa, zezwolił na ustanowienie w mieście Bielsku, gubernii Grodzieńskiej, trzech jarmarków, mających trwać po cztery tygodnie, jako to: 1) od dnia Św. Trójcy, 2) od dnia Narodzenia Najświętszej Panny i 3) od dnia Trzech Królów.

— Od Ministerstwa Skarbu został wydany 21 Września 1849 roku, Rzeczywistemu Radzcy Tajnemu Xięciu *Dołgorukow*, wyłączny dziesięcio-letni przywilej na urządzoną przez niego machinę do czerpania iłu i ziemi, dla oczyszczenia koryt wód spławnych, tak naturalnych jako i sztucznych.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 7 Maja.

N. Cesarz Austryacki mianować raczył kawalerem orderu Korony Żelaznej 1 klassy, Rzeczywistego Radzcę Stanu Alexandra Kruzensterna, Szambelana Dworu J. C. K. Mości, Dyrektora Kancellaryi dyplomatycznej JO. Xięcia Namiestnika Królestwa; a kawalerem tegoż orderu 2 klassy, pułkownika Sztabu Jeneralnego, Hr. Karola von der Osten-Saken.

— N. Cesarz Austryacki mianować raczył kawalerem orderu Św. Stefana 3 klassy, Radzcę Honorowego Stefana Paniutina, Kamer-junkra Dworu J. C. K. Mości; zaś Radzcę Honorowego Konstantego Witte i Sekretarza Gubernijalnego Rene Castellaz, Urzędników Kancellaryi Przybocznej JO. Xięcia Namiestnika, kawalerami orderu Korony Żelaznej 4 klassy.

— W drugiej połowie r. b., spółka żeglugi parowej na rzekach spławnych w Królestwie mieć będzie kursujących: 18 gabar, z tych 12 większych, a 6 mniejszych; statków parowych 6, a mianowicie: statek parowy nr. 1 *Xiążę Warszawski*, o sile 60 koni; nr. 2 *Wisła* o sile 32 koni; nr. 3 *Kopernik* o sile 60 koni; nr. 4 *Kraków* o sile 32 koni; nr. 5 *Praga* (do holowania drzewa rządowego), o sile 100 koni, i numer 6, o sile 32 koni.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. Dwie depesze telegraficzne z Wiednia i Frankfurtu, datowane 2 Maja i odebrane w Berlinie, donoszą zgodnie, że Austrya żąda niezwłócznego zwołania *Plenum* Sejmu do Frankfurtu. (Jedna z tych depeszy naznacza termin zjazdu na 10 Maja, druga, Wiedeńska, dodaje, że stosowne rozporządzenia już zostały uczynione i że zaraz potém będzie przystąpiono do rewizyi Konfederacyi).

Wiedeń, 2 Maja. Cesarz Jmć, przychylając się do prośby barona Stürmer, Internuncyusza Jego C. K. Apost. Mości przy Porcie Ottomańskiej, odwołał go z tego stanowiska.

— Dwaj młodzi Galicyanie, którzy kusili się podniecić do buntu dawnych honwedów, w jednej z koszarów Wiedeńskich, zostali uwięzieni, i słychać, że Jenerał-Gubernator, baron Welden, zamierza postąpić z niemi według całej surowości prawa wojennego, tém bardziej że podobne zamachy niejednokrotnie ponowiły się od pewnego czasu.

— Dwudziestu czterej magnaci węgierscy, pod przewodnictwem hrabi Jerzego Apony, złożyli Cesarzowi Jmci adres, który, jakkolwiek jest napisany w wyrazach pełnych usza-

nowania, zawiera jednak oskarżenie Ministrów o nastawanie na odwieczne tradycyjne przywileje Węgier, i lubo to nie jest powiedziane wyraźnie, wszakże cały ten akt ma za cel dopomnienie się o przywrócenie dawnej samobytności (autonomii) Królestwa Węgierskiego. Gazeta *Lloyd*, która ten adres dosłownie ogłosiła, znajduje go w najwyższym stopniu nieprzyzwoitym, i mniema z pewnością, że przez Rząd będzie przyjęty w sposób, który zapobieży ponowieniu się podobnych adresów.

PRUSSY. *Berlin*, *3 Maja*. Król wezwał na zjazd do Berlina na 8 b. m. wszystkich Panujących, którzy przystąpili do Związku Berlińskiego.

— 28 Kwietnia odbył się tu z należytemi honorami pogrzeb jenerał-adjutanta, jenerał-lejtnanta von Canitz und Dallwitz, byłego Ministra Spraw Wewnętrznych, który umarł w nocy na 26 tegoż miesiąca.

Kolonija, *22 Kwietnia*. Gazeta *Deutsche-Volkshalle* ogłasza list Arcybiskupa Kolonii, Biskupów Trewiru, Paderbornu i Münster, do Ministra Wyznań, P. de Ladenberg, przy którym przesyłają mu list okolny, wydany ostatniemi czasy do duchowieństwa ich dyecezyj, z powodu wykonania przysięgi, uroczyście uprzedzając, iżby z tego aktu nie był wyciągany żaden wniosek o jakiejkolwiek modyfikacyi stosunków między Kościołem a Jego sługami.

ANGLIJA.

LONDYN, *30 Kwietnia*. Wczora, w Izbie Gmin, Kanclerz (Minister) Skarbu otrzymał upoważnienie do przedstawienia billu, mającego na celu ulepszenie urządzeń, tyczących się kass Oszczędności.

— *Morning-Post* donosi, że zajście między Angliją i Hiszpaniją zostało nakoniec ostatecznie zlatwione.

— Ostatnie rozprawy w Izbie Gmin, o których wypadku donieśliśmy, były bardzo ożywione. Ministrowie, jak widać, znużeni naresztę zostali podjazdową wojną, którą oppozycya Protekcyonistów toczy przeciw Gabinetowi. Taktyka tej wojny zależy na tém, iż protekcyoniści, nie mogąc wprost otrzymać przywrócenia cła od przywozowego zboża, umyślili żądać co chwila nowego zmniejszenia podatków i rozchodów na służbę publiczną, i pieniać Ministrów po kolei na każdém ze źródeł dochodu krajowego. A gdy podobne wnioski są tej natury, iż łatwo mogą wnoszącym zjednać popularność, ztąd nieraz udało się Panu Disraeli, głowie Protekcyonistów, w Izbie Gmin, w przedmiotach mniejszej wagi, otrzymać słabą nad Ministrami większość. Żeby temu raz nazawsze położyć koniec, Pierwszy Minister dzielnie i otwarcie wystąpił przeciw temu niesumiennemu postępowaniu, i dowiodłszy Panu Disraeli że się fatalnie łudzi, kiedy mniema, że, zmniejszając konieczne podatki a przeto i dochody krajowe, zmusi jakikolwiek Rząd do przywrócenia cła od zboża, zgromił stronnictwo Protekcyonistów temi słowy: «Jeżeli chcecie zmniejszyć inne pobory, dla tego ażeby zwalić takowe na zboże, będzie to, wierzcie mi, plan finansowy opłakany, plan, który zniszczyłby kredyt narodu i zakłócił wewnętrzną jego spokojność. Dziwię się, że doświadczenie dotąd nie nauczyło was tak prostej rzeczy.

«Bądźcie szczerzy, Mościpanowie, (tu zwraca się ku Oppozycyi, (*) i wypowiedźcie dorazu prawdziwą myśl waszą. Czy pozostajecie wiernemi zasadzie cła od zboża, lub odstępujecie od niej? Wprowadźcie kwestyą tę otwarcie i jasno, puście na głosy zasadę celną, podajcie wyraźny i prosty wniosek w tym względzie. Tak postępować jest waszą powinnością, jeżeli ze zniesienia cła kraj tak cierpi jak powiadacie. Mówię wam z zupełną szczerością: nie lękamy się tej proby, owszem prosimy o nią.»

Lord John Manners odpowiadał Pierwszemu Ministrowi w obronie stronnictwa Protekcyonistów, dowodząc, że żadne ze stronnictw Parlamentowych nie jest obowiązane zdawać nikomu sprawy z pobudek, które niém powodowały do głosowania tak, a nie inaczej. Zakończył sarkazmatami na budżet Ministeryalny, który, podług niego, utrzymać się nie może.

Pułkownik Sibthorpe (protekcyonista) rzekł, że szlach. Lord Russell i jego kolledzy afektują z największą pogardą traktować interesa klass rolniczych. «Był czas, (dodał), kiedy «Russellowie nie byli tak hardzi, kiedy byli tylko prostemi fermerami.»

P. Hume powstał przeciw takiej osobistości i rzekł, że protekcyoniści mocno się mylą, kiedy sądzą, iż mogą przyjść do znacznych oszczędności kładąc zawody handlowi krajowemu.

—

Przedwczora Królowa Belgów była z wizytą u Królowej Wiktoryi w pałacu Buckingham.

— Okoliczność, iż sir Robert Peel odwiedził Królowę właśnie w tym czasie, kiedy Ministerstwo odniosło było kilkokrotnie porażkę w Izbie Gmin, dała powod do pogłoski o zmianie Gabinetu. *Times* zaprzecza tym wieściom i twierdzi, że wizyta sira Peela nie miała żadnego charakteru politycznego.

— Okręty *Resolute* (kapitan Austin) i *Assistance* (kapit. Ommaney), przeznaczone do poszukiwania sira Johna Francklin, wypłynęły z Woolwich 25 Kwietnia.

Lady Francklin zakupiła okręt *Prince Albert*, od 90 tonn, i kazała go wyporządzić do podróży biegunowej w celu odszukania jej męża. Okręt ten odpłynie za parę tygodni; P. Forsyth, z zezwolenia Admiralicyi, podjął się jego dowództwa bez żadnego wynagrodzenia.

(*) Wiadomo, że członkowie Izby Gmin i Ministrowie, w niej głos zabierający, nigdy nie zwracają mowy jedni do drugich, lecz zawsze udają się do Prezesa Izby (tak zwanego Mowcy, *Speaker*), jakby jemu wnioski swe przekładali. Ta forma jest może powodem że tam niemasz mowy o osobach, ale o rzeczach. Ztąd to osobistości tak są rzadkie w Parlamencie angielskim, chyba tylko koniecznością wymuszone: i taka to jest najwybitniejsza różnica między parlamentowaniem angielskiém i francuzkiém.

Około dwunastu słowników rozmaitych dyalektów eskimoskich, zebranych i wydrukowanych z rozporządzenia Admiralicyi, zostały przesłane ostatniemi czasy Panu Grennel, który w New-York zajmuje się urządzeniem szczególnej wyprawy do bieguna północnego, oraz kapitanowi Penny, który już wypłynął do ciasniny Davis. Sympatya Publiczności ku wszystkiemu co się tych przedsięwzięć tyczy są takie, że kompanija żeglugi parowej Anglo-amerykańskiej nie chciała przyjąć żadnej opłaty od paków, mających jakikolwiek związek z wyprawą na odszukanie sira Francklina.

List kapitana Sawyers, dowódzcy okrętu angielskiego Hardinge, datowany z Whampoa, w Chinach, 23 Lutego 1850, powiada, że jeden z oficerów wyprawy sira Johna Francklin, przybyły do Wysp Sandwich, zapewnia, że ta wyprawa nie zginęła i jest w zupełnem bezpieczeństwie.

Podług innej korrespondencyi, sir John Francklin został odkryty przez jednę z wypraw angielskich, na wysepce *Prince Regent*, gdzie jest zatrzymany przez lody prawie od lat już czterech; ekwipaż jego jest ocalony.

— 29 Kwietnia, na posiedzeniu Izby Gmin, P. Cockburn użalał się na zatrzymanie przez władze policyjne w Charleston, (w Stanach Zjedn.), murzynów, poddanych angielskich, którzy tam przybyli na okręcie angielskim i nie mają być wypuszczeni aż w chwili odpłynienia tego okrętu.

Lord Palmerston objaśnił, że to jest skutkiem szczególnego prawodawstwa Luizyany i Karoliny południowej, i że Anglija pokilkakroć już czyniła w tym względzie przełożenia Rządowi Stanów Zjednoczonych, ale ten oświadczył, iż nic nie może przedsięwziąć przeciw prawom municypalnym pomienionych Stanów.

— Kwestya Rzymska zdaje się iż ulegnie nowemu zwikłaniu. Rząd Pruski mianowicie przesłał naszemu Gabinetowi notę, w której dopomina się udziału w układach, toczących się o tej kwestyi tak z powodu wielkiej liczby katolików, którzy są poddannymi tego Rządu, jak i z uwagi że Anglija, która również jest Mocarstwem protestantskiém, niemniej jednak należy do układów. Twierdzą, że Gabinet Angielski popiera takowe żądanie Rządu Pruskiego.

— Rozmaite okręty, należące do składu eskadry morza Środziemnego, zostały odwołane do Anglii. Są to fregata parowa *the Dragon*, okręt 120 działowy *the Howe*, 84 działowy *Vengeance* i statek parowy 12 działowy *Odin*.

— Xiążę Lajholajho, następca tronu wysp Sandwich, ze swym młodszym bratem Xięciem Kamehameha, przybył ostatniemi dniami do Londynu. Xiążęta ci byli przyjęci na posłuchaniu 19 Kwietnia przez Xięcia Alberta w pałacu Buckingham.

Londyn, 1 Maja. Depesza telegraficzna, odebrana w Berlinie, doniosła, że w dniu dzisiejszym Królowa Jmć Wiktorya szczęśliwie powiła syna.

— Z powodu szczęśliwego rozwiązania Królowej Jmci, obie Izby w tymże dniu uchwaliły adresa powinszowania.

— Wczora Izba Gmin uchyliła 269 przeciw 171 głosów wniosek P. Henby o uchwaleniu adresu do Królowej, w celu nakazania pilnego roztrząśnienia ilości pobieranéj przez wszelkich urzędników płacy i wprowadzenia w tej gałęzi wydatków co największej oszczędności. Ministrowie mocno oparli się temu wnioskowi, dowodząc, że z ich strony uczyniono w tym względzie wszystko co było podobném, i że adres takowy znaczyłby wynurzenie przez Izbę nieufności ku Gabinetowi.

— Kommisya Izby Gmin, wysadzona do zebrania wiadomości: azali był przykład przypuszczenia do tej Izby Członka bez wykonania przysięgi, wymaganej z rzeczy tej posady, złożyła swe sprawozdanie w tym przedmiocie. Daje się zeń widzieć, że dwaj kwakrowie, jeden za panowania Wilhelma III, a drugi, już w roku 1833, byli przypuszczeni na prostą obietnicę, jaką ludzie tego wyznania dają w Sądach. Nie było przykładu iżby izraelita zasiadał w Parlamencie. Żydzi byli wygnani z Anglii za panowania Edwarda 1 i nie wrócili, aż za protektoratu Cromwella.

Aż do czasów Królowej Elżbiety żadna przysięga nie była wymagana od członków Parlamentu przy objęciu przez nich posady deputowanego. Przysięga, w tej epoce wprowadzona, była prawie ta sama, jaka się dziś wykonywa.

Kommisya kończy wypisaniem roty przysięgi, jaką izraelici składają w Sądzie i którą Kommisya uważa za dostateczną. Ztąd wypada wniosek, lubo Kommisya nie mówi tego wyraźnie, że baron Rothschild, (obrany, jak wiadomo prawie jednomyślnie, z Londyńskiego City), mógłby zasiadać w Parlamencie za wykonaniem przysięgi, jaka się składa przez izraelitów w Sądach.

— Donoszą z Dublinu, że cholera znowu ukazała się w hrabstwach Kilkenny i Carlów.

— Gazeta *Indépendent*, wychodząca w Devonport, umieściła list datowany z Hong-Kong, 27 Lutego, dający wiadomość, że sir John Francklin, z całym ekwipażem, przybył do wysp Sandwich, z których był przed pięciu laty odpłynął ku północnemu biegunowi. Podług tego listu, P. Francklin odkrył przejście przez biegun w stronie północno-zachodniej i był w tem przejściu zatrzymany przez lody w ciągu trzech lat.

FRANCYA.

PARYŻ, *30 Kwietnia.* Dziś Izba Prawodawcza zajmowała się dalszym rozbiorem budżetu Ministerstwa Wojny, ale uwaga Członków była rozerwana krążącemi pogłoskami o zmianie Ministrów. Izba przyjęła prawie bez rozbioru cyfry budżetu, zmodyfikowane przez Kommisyą. Zresztą dwie prośby, podane do Izby, zwróciły uwagę: w jednej z nich P. Leo de Laborde żąda odwołania się do Narodu w duchu wniosku P. de Larochejacquelein, druga, jenerała Grammont, prosi o przeniesienie siedliska Rządu z Paryża do innego miasta.

— Wybory odbyły się spokojnie, i po dokładném obra-

chowaniu pokazało się, że P. Sue miał za sobą 128,071, a P. Leclerc 119,629 głosów. Effekt, sprawiony przez wypadek tych wyborów, był nieporównanie mniejszy od strachu panicznego, który powstał po pierwszém, w d. 10 Marca, zwycięztwie kommunistów. Wszakże i teraz papiery znacznie spadły na Bursie.

Mimo to, położenie nie mniej jest trudne, albowiem wyraźny daje się widzieć postęp, jeżeli nie w Kommunizmie, to zawsze w Oppozycyi Rządowi. Myliłby się ktoby sądził, że wszystkie 128,000 głosów, przyjaźnych Panu Sue, dane są przez socyalistów, i rzeczą jest pewną, że na taki wypadek złożyły się wszystkie stronnictwa niechętne Rządowi.

— Twierdzą, że wyłączenie przez socyalistów Pana Dupont (de l'Eure) nastąpiło w skutek instrukcyj, odebranych od P. Ledru Rollin, który z wygnania swojego nie przestaje wywierać największy wpływ na całe to stronnictwo, a szczególniej na jego część najzapaleńszą.

— P. Poniatowski, Minister Toskański w Paryżu, złożył naszemu Ministrowi Spraw Zagranicznych, P. de Lahitte, notę, przez którą Rząd Wielko-xiążęcy dziękuje Francuzkiemu za skuteczne wdanie się Posła Rplitej w Londynie, ku złatwieniu nieporozumień między Toskaniją i Angliją, z powodu wymaganych przez tę ostatnią wynagrodzeń.

Paryż, 2 Maja. (Depesza telegr. odebrana w Berlinie). Socyaliści odnieśli nowy tryumf na wyborach w Depart. Saône et Loire. Tam też obrany został Eugeniusz Sue.

— Na posiedzeniu Izby Prawodawczej, 30 Kwietnia, P. Créton złożył wniosek o odwołanie prawa, skazującego na wygnanie członków starszej i młodszej gałęzi rodu Burbonów.

— P. Lespinasse podał wniosek, mający na celu nakazanie rewizyi Konstytucyi i przedłużenie do lat dziesięciu urzędowania Prezesa Rplitej.

— Projekt o zmodyfikowaniu prawa wyborowego nie został jeszcze wniesiony na Izbę przez Gabinet, ale jest już ułożony, i tymczasem gazety, z natchnienia Rządu piszące, przygotowują umysły nastając na potrzebę modyfikacyi.

— Gazety prowincyonalne po większej części gorliwie popierają wniosek P. de Grammont o przeniesieniu siedliska Rządu z Paryża na jakikolwiek inny punkt w głębi kraju, jako jedyny środek ocalenia Francyi.

— Umarł, po długich cierpieniach, Kardynał-arcybiskup Cambrai'ski, X. Giraud.

— Potwierdza się wiadomość o wybuchnieniu nader groźnego powstania przeciw Cesarzowi Maroku w tej części jego Państwa, która graniczy z posiadłościami francuzko-afrykańskiemi.

— Gazeta Tulońska donosi o krwawej kłótni, zaszłej między majtkami okrętu *Friedland*, i marynarzami neapolitańskiemi. Wystrzelono trzy razy do batu tego okrętu i jeden z naszych majtków ciężko został raniony puginałem. Francuzi, lubo mniej liczni, wrzucili do morza czterech żołnierzy neapolitańskich. Nakazane zostało ściśle śledztwo.

HISZPANIJA.

Gazeta urzędowa Madrytska ogłosiła przywrócenie stosunków dyplomatycznych między Rządami Hiszpańskim i Angielskim.

GRECYA.

Piszą z Aten, z dnia 9 Kwietnia, że dzień tego miesiąca, rocznica powstania Grecyi, był w Atenach obchodzony, między innemi, przez Jończyków, znajdujących się w tém mieście. Wyprawili oni wielką ucztę w sali ozdobionej zielonemi gałązkami i dwiema chorągwiami; malowidła emblematyczne na jednej z nich wyobrażały Grecyą, a na drugiej archipelag Joński, pod postacią siedmiu dziewic, które, zrywając swoje kajdany, śpieszą w objęcia wspólnej matki. Toasty i okrzyki, w ciągu uczty, były w tymże duchu.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

BERLIN, *4 Maja.* J. K. W. Xiążę Adalbert Pruski zawarł śluby morganatyczne z panną Teresą Elssler. Król nadał jej nazwisko Pani von Barnim.

STOCKHOLM. Sir Thomas Cartwright, Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Angielski przy tutejszym Dworze, umarł nagle w nocy na 19 Kwietnia.

WŁOCHY. *Rzym.* 22 Kwietnia odśpiewane było uroczyste *Te Deum* w kościele świętego Ludwika z powodu powrótu Papieża. Błogosławieństwo było dane przez Kardynała Dupont.

— Warunki ugody z Hiszpaniją we względzie wojsk hiszpańskich, które przez lat 12 mają pozostać w służbie Papiezkiej, są ostatecznie uchwalone. Również przychodzą do końca układy między Stolicą Apostolską i Rządem Hiszpańskim i wkrótce zapewna zostanie podpisany Konkordat.

— Donoszą z Turynu, że Senat Sardyński, na posiedzeniu 27 Kwietnia, przyjął, 42 głosami przeciw 6, prawo upoważniające Rząd do pobierania podatków według obecnej stopy, po koniec miesiąca Listopada b. r.

TURCYA. Lloyd austryacki, pod datą z Chio, 21 Kwietnia, donosi, że po krwawej walce, która trwała między wojskami tureckiemi i powstańcami w Samos przez trzy dni, 13, 14 i 15 Kwietnia, ci ostatni zostali na głowę rozbici i powstanie stłumione. Miasto było przez turków zbombardowane i 200 mieszkańców straciło życie.

PARYŻ, *2 Maja.* Dzisiejsze posiedzenie Izby Prawodawczej zaczęło się prawdziwą burzą, do której dało powod żądanie przez Ministrów nowego kredytu 2 miljonów, 630,000 franków na wyprawę Rzymską. Można sobie wystawić co stronnictwa przeciwne nawzajem sobie przy tej okoliczności wypowiedziały. Kredyt wszakże został udzielony 462 głosami przeciw 198.

— Kommisya, roztrząsająca projekt prawa o Merach, w sprawozdaniu swojém proponuje odrzucenie tego projektu.

— Izba zajmuje się w tej chwili budżetem marynarki.

— Najważniejszą nowiną jest teraz mianowanie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Kommisyi do rozbioru projektu rewizyi prawa o wyborach. Samo to rozporządzenie sprawiło największe wrażenie, i spokojni mieszkańcy lękają się wybuchnienia rozruchów z tego powodu. Zresztą, rzeczą jest widzialną, że wszystkie partye są w najwyższém rozjątrzeniu i zdają się pragnąć walki, dla wyjścia ze stanu rzeczy, który stał się dla wszystkich zarówno niepodobnym do zniesienia.

— Następny jest urzędowy wykaz wypadku ostatnich Paryskich wyborów:

Wyborców zapisanych było	324,360.
Głosowało	250,609.
Głosów obliczonych było	248,329.
Eug. Sue miał	127,812.
Leclerc	119,726.

LONDYN, *2 Maja.* Wczora Izba Gmin odrzuciła bez głosowania powtórne odczytanie billu P. Ricardo o nowém urządzeniu exploatacyi dróg żelaznych.

AMERYKA. *New-York, 19 Kwietnia.* Jedna z gwałtownych scen, których Parlament Stanów Zjednoczonych jest nazbyt często teatrem, odznaczyła posiedzenie Senatu 17 b. m. Rzecz toczyła się o Kalifornii i o niewolnictwie, kiedy w skutek żwawej kłótni, zaszłej między PP. Berton i Foote, ten ostatni wyjął z kieszeni pistolet i wziął na cel swego przeciwnika. Bitny członek Senatu został natychmiast przez swych kollegów rozbrojony i pod sąd oddany.

18 b. m. Senat oddał kwestyą o Kalifornii pod rozbior szczególnego Komitetu, który ma w tym względzie przedstawić swe sprawozdanie.

— Gabinet, jak się pokazuje, nie będzie rozwiązany.

— Znowu jest mowa w New-Yorku o opanowaniu wyspy Kuby przez siłę zbrojną Stanów Zjednoczonych.

(Journ. de S. P. Psz. Półn. R. I.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Kardynał Mezzofanti. Niedawno wyszła z druku biografija tego sławnego lingwisty, zmarłego w Marcu 1849. Wiele było mówiono o dziwnym darze jego do przyswajania sobie wszelkich języków, ale teraz dopiero dowiadujemy się, że umiał ich *pięćdziesiąt ośm*, a każdym z nich mówił z łatwością i prawie z wymową krajowca. Te języki i narzecza są następujące: albański, amarijski, arabski, aramaiski, staro i nowo-armeński, angolański, bolgarski, celtycki, chaldejski, chilijski, chiński, kataloński, koptski, kiurasaojski, kurdski, duński, hebrajski, rabbiński, etyopski, francuzki, germański, staro i nowo-grecki, illyryjski, hyndustański, angielski, irlandski, włoski, łaciński, łotyżski, malajski, maltycki, mongolski, norwegski, hollenderski, peguański, perski, polski, portugalski, rhetyjski, rossyjski, samarytański, sanskritski, sardyński, szkocki, singalijski, syryjski, hiszpański, szwedzki, tamulijski, tatarski, niemiecki (ze szwajcarskiemi narzeczami), węgierski, wołoski, turecki i nakoniec czystocygański.

* * *

W ostatnich dniach Listopada zeszłego roku miasto Boston przerażone zostało popełnioną w niém okropną zbrodnią. Doktor Parkman nagle zniknął; po długiém śledzeniu znaleziono trup jego pocięty w sztuki, w części spalony i rozłożony za pomocą czynników chymicznych w pracowni Kollegium Medycznego. Podejrzenie padło na Professora Johna Williama Webster, który ze zmarłym miał pewne zajścia interesowe. Wielki Sąd Przysięgłych (Jury oskarżenia) oddał go pod sąd Trybunału Kryminalnego Bostońskiego, gdzie kilka długich posiedzeń zajęte były rozprawami tego processu, który obudził najżywszy interes w Stanach Zjednoczonych.

Oskarżenie utrzymywane było z wielką energiją przez Adwokata Jeneralnego Clifford; w obronie obwinionego stawali adwokaci Merrick i Sohier. W dniu 1 Kwietnia P. Shaw, Prezes Trybunału, zamknął rozprawy, i treść ich w krótkim wykazie przełożył sądowi; po kilku uwagach, uczynionych przez samego obwinionego, który najmocniej zaprzeczał wszystkim zarzucanym mu faktom, Sąd wydał wyrok uznający go za winnego.

Skazany wysłuchał wyroku śmierci z największém przerażeniem; stojący u kratek podczas czytania, za posłyszeniem fatalnego wyrazu, upadł na swą ławę nawpół umarły; kiedy go spytano azali niema czego do zarzucenia przeciw zastosowaniu kary, skłonił głowę w milczeniu. Odprowadzono go do więzienia, gdzie rodzina przyszła go nawiedzić. Krzyki rozpaczy jego żony i córek dawały się słyszeć aż na ulicy przez podwójne mury więzienia.

Już po zapadłym wyroku, uczeń Medycyny, niejaki Hodges, oświadczył, iż wszedłszy niespodzianie w dniu 25 Listopada zeszłego roku do pracowni Doktora Webster, ujrzał go zajętego krajaniem w sztuki trupa Parkman'a. Zniewolony prośbami i pogróżkami Webstera, Hodges poprzysiągł uroczyście zachować milczenie, ale dostawszy zapalenia mozgu, wyrzekł w przystępie choroby kilka słów, tyczących się tego tajemniczego morderstwa.

Podczas kiedy wracał do zdrowia, zapytywał xiędza, czyli jest związanym wymożoną na nim przysięgą. Odebrawszy przeciwną odpowiedź, pośpieszył ze swém wyznaniem do właściwej władzy, ale, jak powiedziano, kara śmierci i bez tego wyznania była już wyrzeczona.

Позволяется печатать. 1 Мая 1850 года. *Ценсоръ И. Срезневскій.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.